

навичок шляхом організації навчальної діяльності; самовиховання, а також самонаціленість на розумову професійну діяльність; професійно-педагогічна спрямованість особистості студента, яка включає такі компоненти: інтерес та любов до дітей, майбутньої професії, творчості, пов'язаної з вихованням у них загальнолюдських якостей; усвідомлення труднощів та проблем у роботі вчителя та класного керівника; потреба в педагогічній діяльності; усвідомлення власних можливостей, які відповідають вимогам обраної професії; потреба в постійному самовдосконаленні та бажання оволодіти майстерністю вчителя правознавства на рівні компетентності вже у педагогічному ВНЗ.

У проведеному нами дослідженні обґрунтовано такі педагогічні умови організації виробничої практики майбутніх учителів правознавства. 1. Інтегрований характер навчально-виробничої практики на основі поєднання науково-педагогічних підходів (інтегративного, діяльнісного та компетентнісного) в практичній підготовці майбутніх учителів правознавства. 2. Етапна організація виробничої практики. 3. Компетентність методистів та керівників різних видів практики у її проведенні та оцінюванні.

Література

1. Андрусишин Б.І. Методика викладання шкільного курсу "Основи правознавства" : підручник / Б.І.Андрусишин, А.М.Гуз. – К. : Знання, 2008. – 301 с.
2. Баханов К.О. Організація практики студентів педагогічних університетів з методики навчання історії : методичний посібник / Костянтин Баханов. – Бердянськ : БДПУ, 2007. – 96 с.
3. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / [автор-укладач Н.П.Наволокова]. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 176 с.
4. Караваєва О.Я. Організація позаурочної роботи з правознавства в школі. Навчально-методичний посібник / О.Я.Караваєва – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 143 с.
5. Кашкар'юв Г.В. Методика організації правовиховної практики: навч. посіб. / Г.В.Кашкар'юв. – Донецьк : ЛАНДОН – XXI, 2011. – 156 с.
6. Кашкар'юв Г.В. Теоретичні та практичні аспекти компетентнісного підходу до підготовки вчителів правознавства: монографія / Г.В. Кашкар'юв. – Донецьк : ЛАНДОН – XXI, 2011. – 243 с.
7. Настільна книга молодого вчителя історії та правознавства / Автори – укладачі І.П.Нікітіна, О.В.Галегова, Ю.О.Нікітін. – Х. : Вид-во «Ранок», 2010. – 256 с.
8. Правове виховання учнів : метод. посібник / Авт.-укл. М.М.Фіцула. – К. : ІЗМН, 1997. – 148 с.

Анотація

У статті розкривається зміст правовиховної практики, її організаційно-методичні умови та методика оцінювання.

Аннотация

В статье раскрывается содержание правовоспитательной практики, ее организационно-методические условия и методика оценивания.

Summary

The article reveals the contents pravovospitelnoy practices, its organizational and methodical conditions and methods of estimation

Ключові слова: практична підготовка, зміст виробничої практики, правовиховної роботи, рівні практичної підготовки.

Ключевые слова: практическая подготовка, содержание производственной практики, правовоспитательная работа, уровни практической подготовки.

Key words: practical training, the content production practices, pravovospitelnaya work, the levels of practical training.

Подано до редакції 13.10.2011.

УДК:378.03.+378.05+155.65

©2012

Мулик К.О.

ПРОЕКТИВНА МОДЕЛЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ РОЗВИТКУ ЕКСПРЕСИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Постановка проблеми у загальному вигляді... Формування педагогічних здібностей у майбутніх учителів є однією з важливих проблем, від рішення якої багато в чому залежить удосконалювання навчального процесу у вузі. Оскільки експресивні здібності являють собою одну з підгруп педагогічних здібностей, процес формування здійснюється з урахуванням загальних психолого-педагогічних положень, що характеризують процес формування загально педагогічних здібностей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Питання професійної підготовки вчителів розглядалося багатьма науковцями (В.О.Сластьонін, В.Сухомлинський,

З.Н.Курлянд, А.М.Богуш, О.Я.Чебикін, Б.М.Теплов, В.О.Крутецький та ін.). Методологічні і методичні основи формування педагогічних здібностей описуються в працях психологів і педагогів (С.Л.Рубінштейн, Н.В.Кузьміна, З.Н.Курлянд, Р.І.Хмелюк, Є.С.Барбіна, С.В.Яремчук, О.М.Щербаків, О.В.Мудрік, О.В.Петровський, М.Н.Скаткін, І.А.Зязюн та ін.). Аналіз дисертаційних досліджень, проведених в останні роки, (І.П.Анненкова, Т.В.Коноваленко, В.А.Кручек, М.М.Ісаєнко, Ж.В. Ковалів та ін.) показав, що формування експресивних здібностей майбутніх учителів гуманітарних дисциплін не було предметом спеціального наукового дослідження.

Формування цілей статті... Мета статті полягає у визначенні педагогічних умов, що сприяють розвитку експресивних здібностей та проектуванні моделі реалізації даних умов.

Виклад основного матеріалу дослідження... Теоретичний аналіз філософської, психолого-педагогічної літератури доводить необхідність розгляду категорії умов як складового будь-якого процесу, у тому числі і процесу формування та розвитку експресивних здібностей у майбутніх учителів.

У сучасних дослідженнях поняття "умова" використовується досить широко при характеристиці цілісного педагогічного процесу й окремих його сторін і складових частин. Ю.К.Бабанський, включаючи умови до складу педагогічної системи, виділяє дві групи умов функціонування педагогічної системи: зовнішні (природно-географічні, суспільні, виробничі, культурні) і внутрішні (учбово-матеріальні, шкільно-гігієнічні, морально-психологічні, естетичні) [1].

Ми визначаємо педагогічні умови формування експресивних здібностей у майбутніх учителів гуманітарних дисциплін як сукупність методів і засобів, що визначають специфіку формування даних здібностей у навчально-виховному процесі, впливають на нього і створюють передумови для більш ефективного та гнучкого процесу професійної підготовки студентів-гуманітаріїв.

При визначенні педагогічних умов формування експресивних здібностей майбутніх учителів гуманітарних дисциплін ми виходили з наступного:

- формування педагогічних здібностей являє собою тривалий процес, у якому велике значення має плавний перехід від одного етапу до іншого;
- активні методи навчання ефективні в тому випадку, якщо вони використовуються в комплексі з іншими методами навчання;
- велике значення в навчанні майбутнього вчителя суспільно-гуманітарних дисциплін належать умінням, що сприяють оптимальній взаємодії з учнями і їхній взаємодії один з одним.

Таким чином ми виділили такі педагогічні умови формування експресивних здібностей у майбутніх учителів гуманітарних дисциплін:

1. Взаємозв'язок і взаємодоповнюваність активних навчальних технологій, що в мають педагогічну спрямованість в процесі професійної підготовки.
2. Поєднання навчально-пізнавальної, навчально-практичної і самостійної практичної діяльності майбутніх учителів, що мають спрямованість на розвиток експресивних здібностей.
3. Використання методу драматизації та залучання до театральної діяльності в процесі професійної підготовки.

Для реалізації педагогічних умов розвитку експресивних здібностей майбутніх учителів суспільно-гуманітарних дисциплін нами була створена проєктивна модель. Науковий метод моделювання відомий вже давно. Під моделюванням у педагогіці розуміється дослідження педагогічних та психолого-педагогічних процесів і станів за допомогою ідеальних моделей [114 к-б]. Структура моделі має менше елементів, ніж сам реальний об'єкт. З.Н. Курлянд під "моделлю" розуміє систему знаків, яка відтворює деякі істотні властивості системи оригіналу [163к-б]. Н. Бордовська та А. Реан [251 к-б] розглядають моделювання як процес побудови і дослідження моделей.

Модель (від лат. *modulus* – зображення) – схема, графік будь-якого об'єкта, процесу або явища, що використовується як спрощена його зміна [114 к-б]. Водночас, моделювання – це дослідження будь-яких явищ, процесів чи системи об'єктів шляхом побудови та вивчення їх складових. Використовуються моделі для визначення або уточнення характеристик і раціоналізації побудови об'єктів.

Відтак, модель, відображаючи або відтворюючи об'єкт дослідження, здатна заміщати його так, що її вивчення, дає нам нову інформацію про цей об'єкт. Часткова подібність дає можливість використовувати модель як представника досліджуваної системи. Відносна простота моделі у порівнянні із реальним процесом робить цю заміну наочною і дає можливість виокремити та вивчити найістотніші взаємозв'язки і взаємозалежності, які існують у цьому процесі.

Узагальнюючи визначення вчених про модель, ми виявили, що вона має такі ознаки: – модель – система, умовно уявлена; – віддзеркалює об'єкт дослідження; – її вивчення дає нову інформацію про об'єкт.

Проєктивна модель реалізації педагогічних умов розвитку експресивних здібностей майбутніх учителів суспільно-гуманітарних дисциплін має таку структуру: мета, компоненти, педагогічні умови, рівні, засоби реалізації та результат. Мета – розвиток експресивних здібностей у майбутніх учителів суспільно-гуманітарних

дисциплін у процесі навчання у педагогічному закладі. Це може бути досягнуто за рахунок розвитку компонентів експресивних здібностей: організаційного, проєктувального, артистичного. Відбувається реалізація педагогічних умов розвитку цих здібностей: забезпечення взаємозв'язку і взаємодоповнюваності активних навчальних технологій, що мають педагогічну спрямованість, в процесі професійної підготовки; поєднання навчально-пізнавальної, навчально-практичної і самостійної практичної діяльності студентів в процесі професійної підготовки; використання методу драматизації та залучання до театральної діяльності в процесі професійної підготовки.

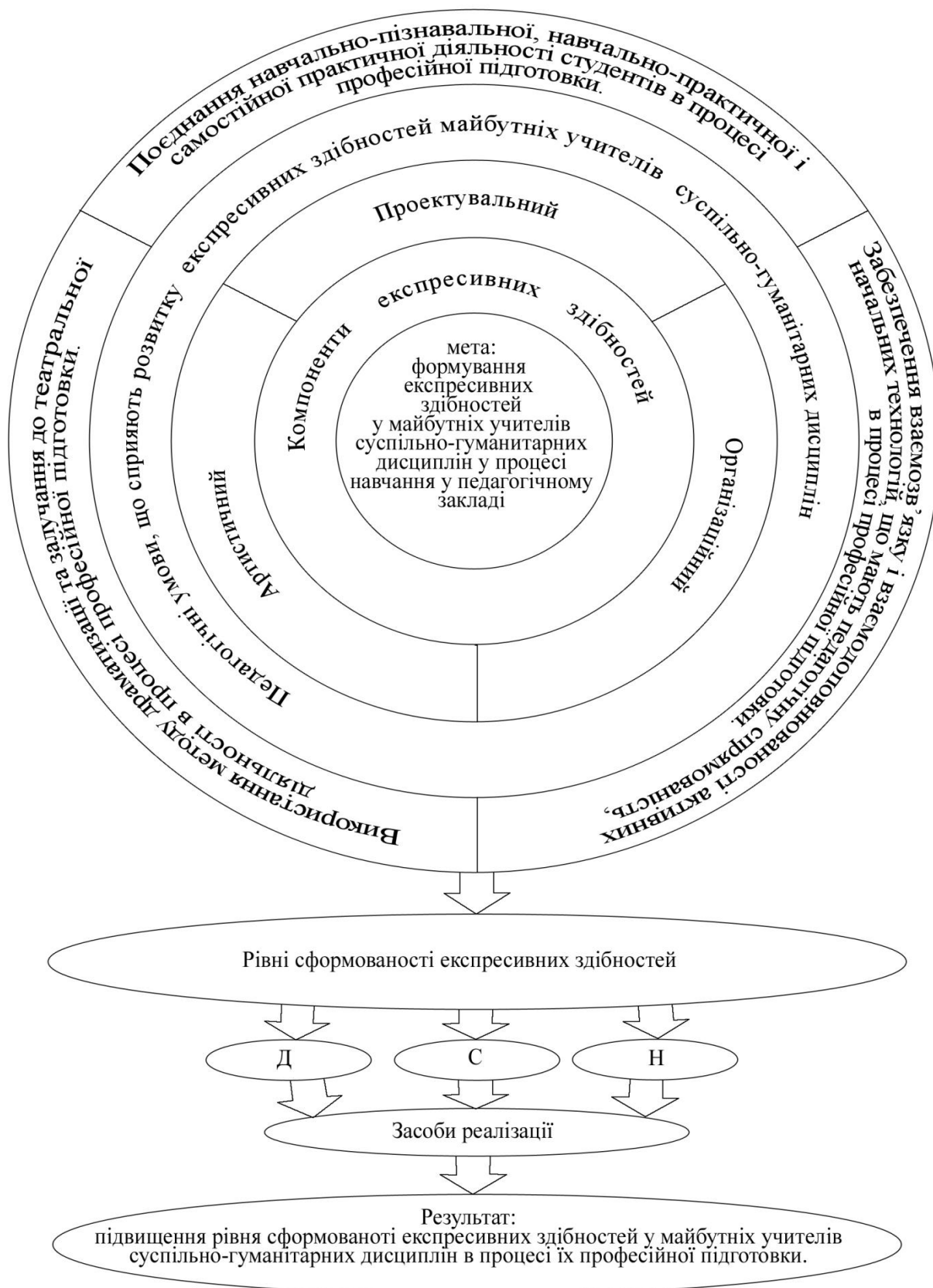

Рис.1. Проективна модель реалізації педагогічних умов розвитку експресивних здібностей майбутніх учителів суспільно-гуманітарних дисциплін.

Висновки... Таким чином, створена проективна модель повністю відображає шлях реалізації визначених педагогічних умов формування експресивних здібностей майбутніх учителів суспільно-гуманітарних дисциплін. Перспективу подальших досліджень ми бачимо в створенні спецкурсу "Розвиток експресивних здібностей у майбутніх учителів суспільно-гуманітарних дисциплін".

Література

1. Бабанский Ю.К. Методы обучения в современной общеобразовательной школе / Ю.К. Бабанский. – М. : Просвещение, 1985. – 208 с.
2. Іванченко Є.А. Формування професійної мобільності майбутніх економістів у процесі навчання у вищих навчальних закладах: дис.. кандидата пед. наук: 13.00.04 / Іванченко Євгенія Анатоліївна – О., 2005. – 262 с.
3. Колбіна Л.А. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до формування соціально-ціннісних орієнтацій у молодших: дис.. кандидата пед. наук: 13.00.04 / Колбіна Людмила анатоліївна – О., 2008. – 306с.
4. Курлянд З.Н. Професійна усталеність вчителя – основа його педагогічної майстерності : учбовий посібник /З.Н.Курлянд – Одеса : Б.и., 1995. – 160с.
5. Реан А.А. Психология и педагогика / А.А.Реан, Н.В.Бордовская, С.И. Розум . – СПб. : Питер, 2004. – 432 с.
6. Философская энциклопедия/Под ред. Ф.В.Константинова. – М. : Наука, 1970. – 620 с.

Анотація

В статті визначаються педагогічні умови, які сприяють розвитку експресивних здібностей у майбутніх учителів суспільно-гуманітарних дисциплін та розглядається проєктивна модель реалізація даних умов.

Аннотация

В данной статье определяются педагогические условия, которые способствуют развитию экспрессивных способностей будущих учителей общественно-гуманитарных дисциплин и рассматривается модель реализации данных условий.

Summary

In given article pedagogical conditions which promote development of expressional abilities of the future teachers of socially-humanitarian disciplines and the model of their realization are considered.

Ключові слова: експресивні здібності, педагогічні умови, професійна педагогічна діяльність.

Ключевые слова: экспрессивные способности, педагогические условия, профессиональная педагогическая деятельность.

Key words: expressional abilities, professional pedagogical activity, pedagogical conditions.

Подано до редакції 01.10.2011.

Рекомендовано до друку докт.пед.наук, проф. Курлянд З.Н.

УДК 378.22–057.875:001.891

©2012

Ніколаєва Л.В.

ДІАГНОСТИКА ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТА МАГІСТРАТУРИ ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Постановка проблеми у загальному вигляді... Освіта є важливим чинником і показником розвитку держави. Саме тому всі високорозвинені країни світу особливу увагу приділяють питанню якості освіти. Модернізація освітньої галузі в Україні на початку XXI століття спрямована саме на забезпечення високого рівня освіченості випускників навчальних закладів. Найвищим освітньо-кваліфікаційним рівнем вищої освіти у нашій державі є магістр. Магістратура є базою для випуску висококваліфікованих професіоналів а також майбутніх науковців. Підготовка фахівців такого рівня потребує не лише визначення змісту навчальних програм, а й механізмів виявлення готовності магістрантів до виконання дослідницьких завдань. Стан професійної готовності відіграє першочергову роль для успішного їх вирішення. Оскільки магістерська робота це повноцінне наукове дослідження, постає актуальне питання готовності магістрантів до його проведення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Психологи М.Дяченко, Л.Кандибович, В.Крутецький, О.Леонтьєв, М.Лісіна, К.Платонов, С.Рубінштейн досліджували питання впливу готовності на діяльність. Педагоги В.Андрющенко, Ю.Бабанський, С.Вітвицька, Н.Кузьміна, В.Лозова, В.Сластьонін, Л.Спірін у своїх наукових працях приділяли увагу формуванню і розвитку готовності учнів та студентів до різних видів діяльності у навчально-виховному процесі. В.Волкова й О.Хромишева вивчали питання діагностики професійної готовності студентів до педагогічної діяльності. Формуванню готовності майбутнього спеціаліста до дослідницької діяльності присвячено дисертаційні роботи Б.Баймухамбетової і С.Тутарішевої. Проте питання діагностики готовності магістрантів до виконання наукового магістерського дослідження залишається недостатньо вивченим.

Формулювання цілей статті... Метою статті є з'ясування рівнів та відповідних їм критеріїв професійної готовності магістрантів виконувати магістерське дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження... Підготовка магістра в Україні включає в себе два рівнозначних компоненти: навчальний і науково-дослідницький. Слід зазначити, що ці складові тісно взаємопов'язані. Підґрунтям навчального процесу у магістратурі є науково-дослідницька діяльність магістранта, вектор спрямованості якої – виконання магістерського наукового дослідження. У "Положенні про магістерську